II

(Nelegislatívne akty)

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2021/1868

z 15. októbra 2021

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ([1]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([2]),

po porade s Výborom regiónov,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť ([3]),

keďže:

(1) Členské štáty a Únia majú pracovať na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti so zameraním najmä na podporu kvalifikovanej, vyškolenej a adaptabilnej pracovnej sily, ako aj na trhy práce, ktoré sú orientované na budúcnosť a reagujú na hospodárske zmeny, a to v záujme dosiahnutia cieľov plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, vyváženého rastu, vysokej úrovne ochrany životného prostredia a zlepšenia jeho kvality, stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). Členské štáty majú považovať podporu zamestnanosti za záležitosť spoločného záujmu a koordinovať svoje zodpovedajúce činnosti v Rade, s prihliadnutím na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov.

(2) Únia má bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporovať sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa, ako sa stanovuje v článku 3 Zmluvy o EÚ. Pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností má Únia prihliadať na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, so zárukou primeranej sociálnej ochrany, s bojom proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, vysokou úrovňou vzdelávania a odbornej prípravy a ochranou ľudského zdravia, ako sa stanovuje v článku 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

(3) Únia v súlade so ZFEÚ vypracovala a vykonáva nástroje na koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti. Súčasťou uvedených nástrojov sú Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (ďalej len „usmernenia“) uvedené v prílohe k rozhodnutiu Rady (EÚ) 2020/1512 ([4]) a hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2015/1184 ([5]), ktoré spolu tvoria integrované

([1]) Stanovisko zo 16. septembra 2021 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).
([2]) Stanovisko z 23. septembra 2021 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).
([3]) Stanovisko z 24. júna 2021 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).
([4]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1512 z 13. októbra 2020 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 344, 19.10.2020, s. 22).
([5]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2015/1184 zo 14. júla 2015 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 192, 18.7.2015, s. 27).

usmernenia. Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi sa nimi má riadiť vykonávanie politiky v členských štátoch a Únii. Výsledný súbor koordinovaných európskych a vnútroštátnych politík a reforiem by mal byť vhodným súborom udržateľných politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti, vďaka ktorému by sa mali dosiahnuť pozitívne vedľajšie účinky.

(4) Usmernenia sú v súlade s Paktom stability a rastu, s platnými právnymi predpismi Únie a rozličnými iniciatívami Únie vrátane odporúčaní Rady z 10. marca 2014 ([6]), z 15. februára 2016 ([7]), z 19. decembra 2016 ([8]), z 15. marca 2018 ([9]), z 22. mája 2018 ([10]), z 22. mája 2019 ([11]), z 8. novembra 2019 ([12]), z 30. októbra 2020 ([13]) a z 24. novembra 2020 ([14]), odporúčania Komisie (EÚ) 2021/402 ([15]) a odporúčania Rady (EÚ) 2021/1004 ([16]).

(5) V rámci európskeho semestra sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovanú mnohostrannú spoluprácu, pokiaľ ide o politiky v oblasti hospodárstva a zamestnanosti, a dohľad nad týmito politikami. Pri presadzovaní environmentálnej udržateľnosti, produktivity, spravodlivosti a stability európsky semester spája zásady Európskeho piliera sociálnych práv a sociálny prehľad, ktorý je jeho nástrojom na monitorovanie, a poskytuje príležitosť pre intenzívne zapojenie sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a iných zainteresovaných strán. Podporuje plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Politiky Únie a členských štátov v oblasti zamestnanosti a hospodárstva by mali ísť ruka v ruke s prechodom Európy na klimaticky neutrálne, environmentálne udržateľné a digitálne hospodárstvo, zlepšiť konkurencieschopnosť, zabezpečiť primerané pracovné podmienky, podporiť inovácie, presadzovať sociálnu spravodlivosť a rovnaké príležitosti, ako aj riešiť nerovnosti a regionálne rozdiely.

(6) Zmena klímy a výzvy súvisiace so životným prostredím, globalizácia, digitalizácia, umelá inteligencia, práca na diaľku, hospodárstvo založené na platformách a demografické zmeny menia európske hospodárstva a spoločnosti. Únia a jej členské štáty majú spolupracovať s cieľom účinne riešiť uvedené štrukturálne faktory a podľa potreby prispôsobiť existujúce systémy, pričom by mali uznávať úzku vzájomnú prepojenosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov a súvisiacich politík. To si vyžaduje koordinované, ambiciózne a účinné politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni v súlade so ZFEÚ a s právnymi predpismi Únie o správe hospodárskych záležitostí pri zohľadnení Európskeho piliera sociálnych práv. Takéto politické opatrenia by mali zahŕňať oživenie udržateľných investícií, obnovený záväzok vykonávať v náležitej postupnosti štrukturálne reformy, ktoré posilňujú hospodársky rast, vytváranie kvalitných pracovných miest, produktivitu, primerané pracovné podmienky, sociálnu a územnú súdržnosť, vzostupnú konvergenciu, odolnosť a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti. Mali by byť kombináciou opatrení na strane ponuky a dopytu, pričom by sa mal zároveň zohľadňovať ich vplyv na životné prostredie a zamestnanosť a sociálnu oblasť.

(7) Európsky parlament, Rada a Komisia vyhlásili Európsky pilier sociálnych práv ([17]). V rámci tohto piliera sa stanovuje dvadsať zásad a práv na podporu dobre fungujúcich trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú rozdelené do troch kategórií: rovnaké príležitosti a prístup na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana a začlenenie. Tieto zásady a práva usmerňujú stratégiu Únie a zabezpečujú, aby prechod na klimatickú neutrálnosť a environmentálnu udržateľnosť, digitalizáciu a demografické zmeny boli spravodlivé a sociálne spravodlivé. Európsky pilier sociálnych práv a s ním súvisiaci sociálny prehľad predstavuje referenčný rámec na monitorovanie výsledkov členských štátov v oblasti zamestnanosti a sociálnej oblasti, na podporu reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a na zosúladenie „sociálnych“ a „trhových“ aspektov v dnešnom

([6]) Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže (Ú. v. EÚ C 88, 27.3.2014, s. 1).
([7]) Odporúčanie Rady z 15. februára 2016 týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce (Ú. v. EÚ C 67, 20.2.2016, s. 1).
([8]) Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých (Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1).
([9]) Odporúčanie Rady z 15. marca 2018 týkajúce sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu (Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1).
([10]) Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1).
([11]) Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 týkajúce sa vysokokvalitných systémov vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve (Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 4).
([12]) Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby (Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1).
([13]) Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (Ú. v. EÚ C 372, 4.11.2020, s. 1).
([14]) Odporúčanie Rady z 24. novembra 2020 týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy (OVP) pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť (Ú. v. EÚ C 417, 2.12.2020, s. 1).
([15]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/402 zo 4. marca 2021 týkajúce sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE) (Ú. v. EÚ L 80, 8.3.2021, s. 1).
([16]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti (Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14).
([17]) Vyhlásenie európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

modernom hospodárstve, a to aj prostredníctvom podpory sociálneho hospodárstva. Komisia predložila 4. marca 2021 akčný plán na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „akčný plán) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické ciele a doplnkové čiastkové ciele do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností, vzdelávania a sociálnej ochrany.

(8) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád uznali 8. mája 2021 na sociálnom samite v Porte Európsky pilier sociálnych práv za základný prvok obnovy a poukázali na to, že jeho vykonávaním sa posilní úsilie Únie o digitálnu, zelenú a spravodlivú transformáciu a prispeje sa k dosiahnutiu vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencie a k riešeniu demografických výziev. Zdôraznili, že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov sú základom vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva. Uviedli, že akčný plán poskytuje užitočné usmernenia na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv, a to aj v oblasti zamestnanosti, zručností, zdravia a sociálnej ochrany. Uvítali nové hlavné ciele Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti (78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných), zručností (60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (zníženie o najmenej 15 miliónov ľudí vrátane piatich miliónov detí), ako aj revidovaný sociálny prehľad s cieľom monitorovať pokrok pri vykonávaní zásad Európskeho piliera sociálnych práv ako súčasti rámca koordinácie politík v kontexte európskeho semestra. Okrem toho poznamenali, že vzhľadom na to, ako sa Európa postupne zotavuje z pandémie spôsobenej ochorením COVID-19, bude potrebné preorientovať naše priority z ochrany pracovných miest na ich vytváranie a na zlepšovanie ich kvality, a zdôraznili, že uplatňovanie zásad Európskeho piliera sociálnych práv bude mať zásadný význam pre to, aby sa v rámci inkluzívnej obnovy zabezpečilo zvyšovanie počtu a kvality pracovných miest pre všetkých. Zdôraznili svoj záväzok presadzovať jednotu a solidaritu, čo znamená aj zabezpečenie rovnakých príležitostí pre všetkých a to, aby sa na nikoho nezabudlo.

Potvrdili svoje odhodlanie, ktoré sa stanovuje v strategickom programe Európskej Rady na roky 2019 – 2024, pokračovať v prehlbovaní vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Členské štáty napokon zdôraznili, že je dôležité pozorne sledovať – a to aj na najvyššej úrovni – pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľov Únie do roku 2030.

(9) Reformy trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd by sa mali riadiť vnútroštátnymi postupmi sociálneho dialógu s cieľom zabezpečiť spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň a udržateľný rast. Mali by poskytovať potrebný priestor na široké posúdenie sociálno-ekonomických otázok vrátane zlepšenia udržateľnosti, konkurencieschopnosti, inovácie, vytvárania kvalitných pracovných miest, pracovných podmienok, chudoby zamestnaných osôb, vzdelávania a zručností, verejného zdravia, začlenenia a reálnych príjmov. Členské štáty a Únia by mali zabezpečiť, aby sa vplyv pandémie ochorenia COVID-19 na sociálnu a ekonomickú oblasť, ako aj na oblasť zamestnanosti znížil a aby boli zmeny sociálne spravodlivé a nediskriminačné. Je potrebné posilňovať obnovu a usilovať sa o vytváranie inkluzívnej a odolnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia chránení, dokážu predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva. Na podporu zmien postavenia na trhu práce je potrebný ucelený súbor aktívnych politík trhu práce, ktorý pozostáva z dočasných stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmenu pracovného miesta, politík v oblasti zručností a lepších služieb zamestnanosti, ako sa zdôrazňuje v odporúčaní (EÚ) 2021/402.

(10) Je potrebné riešiť diskrimináciu vo všetkých jej formách, zabezpečiť rodovú rovnosť a podporovať zamestnanosť mladých ľudí. Okrem toho treba zabezpečiť prístup a príležitosti pre všetkých a zredukovať chudobu a sociálne vylúčenie, aj v prípade detí, a to najmä zabezpečením účinného fungovania trhov práce a primeraných a inkluzívnych systémov sociálnej ochrany a odstránením prekážok, ktoré bránia vzdelávaniu, odbornej príprave a účasti na trhu práce, okrem iného aj prostredníctvom investícií do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a do digitálnych zručností. Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 a v kontexte starnúcich spoločností má osobitný význam včasný a rovnaký prístup k cenovo dostupným službám dlhodobej starostlivosti a zdravotnej starostlivosti vrátane prevencie a podpory zdravotnej starostlivosti. Viac by sa mal využiť potenciál osôb so zdravotným postihnutím prispievať k hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju. Na pracoviskách v Únii sa ujímajú nové hospodárske a obchodné modely a v dôsledku toho sa takisto menia pracovnoprávne vzťahy. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa v rámci nových pracovnoprávnych vzťahov vyplývajúcich z nových foriem práce zachovával a posilňoval európsky sociálny model.

(11) Integrované usmernenia by mali slúžiť ako základ odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré môže Rada adresovať členským štátom. Po spustení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([18]) Komisia upravila cyklus európskeho semestra 2021 a v roku 2021 navrhla len odporúčania týkajúce sa rozpočtovej situácie členských štátov, ako sa predpokladá v Pakte stability a rastu.

(12) Členské štáty majú v plnej miere využívať iniciatívu REACT-EU, zriadenú nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 ([19]), ktorá posilňuje fondy politiky súdržnosti do roku 2023, Európsky sociálny fond plus, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 ([20]), Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a iné fondy Únie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 ([21]), a Fondu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ([22]), s cieľom podporovať zamestnanosť, sociálne investície, sociálne začlenenie a prístupnosť, a s cieľom podporovať príležitosti na zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností pracovnej sily, celoživotné vzdelávanie a kvalitné vzdelávanie a odbornú prípravu pre všetkých vrátane digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností.

Členské štáty majú tiež v plnej miere využívať Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 ([23]), na podporu pracovníkov prepustených v dôsledku veľkých reštrukturalizačných udalostí, ako je pandémia ochorenia COVID-19, a sociálno-ekonomických transformácií, ktoré sú výsledkom globalizácie, technologických a environmentálnych zmien. Hoci sú integrované usmernenia adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

(13) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu majú monitorovať vykonávanie príslušných politík so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť a v súlade so svojim príslušným mandátom vyplývajúcim zo zmluvy. Uvedené výbory a ďalšie prípravné orgány Rady zapojené do koordinácie hospodárskych a sociálnych politík majú úzko spolupracovať. Malo by sa pokračovať v dialógu o politike medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou, najmä pokiaľ ide o usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov.

(14) S Výborom pre sociálnu ochranu sa konzultovalo,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú stanovené v prílohe k rozhodnutiu (EÚ) 2020/1512, zostávajú v platnosti aj v roku 2021 a členské štáty ich zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti a v programoch reforiem.

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o dodatočné zdroje a vykonávacie opatrenia na poskytovanie pomoci na podporu obnovy po kríze spojenej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a na prípravu zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva (REACT-EU) (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 30).

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

([21]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

([23]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 z 28. apríla 2021 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1309/2013 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 48).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Luxemburgu 15. októbra 2021

Za Radu
predseda
J. CIGLER KRALJ